

Skovbrugets skadedyr 1976

af B. BEJER-PETERSEN

1976 blev endnu et år, som afveg stærkt fra gennemsnittet i klimatisk henseende. Den tidlige vinter blev mild, men marts kold (0°). Vinternedbøren var lidt under det gennemsnitlige. Forår og forsommer var nær det normale, men allerede i juni indledtes en sommertørke, som i månederne juni-august gav et underskud på ca. 180 mm (79%). Tilsvarende var temperaturerne betydeligt over normalen. Derefter blev efteråret ret normalt.

Næbmunde (Hemiptera).

Skovtræernes bladlus synes ikke i højere grad at have haft mulighed for at udnytte årets varme, tørre sommer. For nåletrægallelusene (Adelgidae) inklusive alm. ædelgranlus forblev angrebene på samme lave niveau som i 1975. Årsagen var rimeligvis det kolde martsvejr. December og marts var ligeledes for kolde til at give angreb af sitkalus. Derimod kunne noteres nogle angreb af stammebladlus (Lachnidae) på diverse granstammer og enkelte angreb af *Mindarus* på nordmannsgran (*M. abietina*) og hvidgran (*M. obliquus*). Et enkelt stærkt angreb af bøgebladlus (*Phyllaphis fagi*) forekom på Wedellsborg skovdistrikt, hvor bekæmpelse blev nødvendig.

Som i 1975 synes bøgeskjoldlusen (*Cryptococcus fagi*) at være et insekt, der profiterer stærkt af tørken. Angreb er indberettet fra adskillige lokaliteter og synes i fortsat fremgang.

Sommerfugle (Lepidoptera).

Intensiteten af fyrreviklerangreb var yderligere dalende. Et enkelt angreb af ædelgran-nålevikler på nordmannsgran og et af knoporme (*Agrotis* sp.) i planteskole kan nævnes.

Biller (Coleoptera).

Ellebladbillen (*Agelastica alni*) forårsagede lokale totalaflovninger af el. Vigtigere var adskillige angreb af nåletræsnudebillen (*Hylobius abietis*). Om den meget betydningsfulde DDT-dypning skal kunne fortsætte, vil iøvrigt i det kommende år blive forhandlet i EF. Den ret upåagtede snudebilleart, stribet gråsnude (*Strophosomus melanogrammus*), har i flere tilfælde anrettet meget kraftige afnålinger på adskillige kulturer af forskellige nåletræer, de økonomisk vigtigste ramte nyplantet nordmannsgran. Angrebene opdages ofte for sent, og de fremkommer både forår og efterår. Iøvrigt er artens biologi kun dårligt kendt.

Den som sjælden ansete lille snudebille *Polydrosus atomarius*, som sidst havde et voldsomt, lokalt angreb i 1956 på rødgranjuletræer i Sønderjylland, angreb i 1976 en nordmannsgranjuletræplantning s. f. Silkeborg og afnålede den stærkt.

Barkbillerne har gjort sig forholdsvis stærkt bemærket i 1976. Der er tale om angreb i tørkesvækkede rødgranbevoksninger, som landet jo for øjeblikket står fuldt af. Det er særlig typografen, og, lidt senere på sommeren, dobbeltøjet barkbille (*Polygraphus poligraphus*), som dræber talrige graner, men også chalcografen deltager. De angrebne træer kan stå dræbte, men grønne, langt hen på vinteren. Der kan næppe praktiseres andre modforanstaltninger end at skaffe de angrebne træer til savværk så hurtigt som muligt, og før barkbillerne flyver ud.

Årevingede (Hymenoptera).

Der har været svag opgang i angrebene af rød fyrrehveps (*Neodiprion sertifer*), og der er gjort et enkelt fund af den sjældne blå birkebladshveps (*Arge pullata*) ved Solrød Strand.

Forfatterens adresse:

Zoologisk Institut

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Bülowsvej 13, 1870 København V

Land- og havebrugets skadelige insekter 1976

af PETER ESBJERG

Som omtalt under skovbruget var 1976 et klimatisk stærkt afvigende år. Som man kunne forvente, var der adskillige paralleller til 1975 – f. eks. optræden af delvise ekstra generationer af nogle insekter.

Næbmunde (Hemiptera).

I landbruget oplevede man et bladlus-år som ikke set siden 1967 og endog stærkere end dette.

Skadedyret i denne sammenhæng var altovervejende havrebladlusen (*Rhopalosiphum padi*). Tilflyvningen fra vinterværten, hæg (*Prunus padus*), startede omkring 20. maj, og i begyndelsen af juni var der havrebladlus overalt i kornmarkerne. I sidste halvdel af juni blev udviklingen af eksplosiv karakter, og kornet kom formelig til at dryppe af lus. Imidlertid blev 1976 i lige så høj grad et mariehøns-år, og mariehønsene fik mange steder bugt med bladlusene.

Bedebladlusen (*Aphis fabae*) optrådte mange steder temmelig voldsomt, så sprøjtning var påkrævet for at redde planterne. Der blev imidlertid kun tale om én mod normal to sprøjtninger. Ved tidspunktet for anden behandling var der ankommet så store mængder mariehøns, at problemet dermed var løst.